

[Slabikář neformálního vzdělávání v práci s mládeží \[1\]](#)

Autor:

- [HELLEBRANTOVÁ, Hana](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [mládež](#) [5], [publikace](#) [6], [vzdělávání v knihovnách](#) [7]

PEŠEK, Tomáš, ŠKRABSKÝ, Tibor, NOVOSÁDOVÁ, Monika a DOČKALOVÁ, Jolana. *Slabikář neformálního vzdělávání v práci s mládeží*. 1. vyd. [Praha]: Asociace neformální vzdělávání (ANEV), 2019. 191 s. Dostupné také z: https://www.slabikarnfv.eu/slabilkar_digital_cs.pdf [8]. ISBN 978-80-907579-0-5 (tištěná verze) a 978-80-907579-1-2 (online verze).

Každého jistě při vzpomínce na slabikář, učebnici čtení pro děti prvních tříd, napadají ony jednoduché věty, nejčastěji o dvou třech slovech, například: „Ema má mísu.“ I dnes „má Ema mísu“, ale my se nyní významem slova slabikář posouváme do jiné oblasti, do neformálního vzdělávání v práci s mládeží. Názvu nelze upřít poutavost, příznačnost, je hravý, metaforický, jednoduchý a přitom výstižný. A že se nejedná o slabikář jako takový, doplňují další přidaná slova. Stejně jako se začínající čtenáři seznamují s písmeny, poté slabikami, slovy a větami, tak i tento slabikář vede jednotlivými kroky po cestě neformálního vzdělávání. Autoři, kteří jsou těmi nejpovolanejšími pro práci s mládeží, nementorují, nabízejí pomocnou ruku, metodickou podporu všem, kteří s touto věkovou skupinou pracují. Předkládají své profesní poznatky z mnohaleté lektorské práce, sdílejí postřehy, cenné rady a ověřené tipy pro neformální vzdělávací aktivity.

Slabikář vydala v roce 2019 Asociace neformálního vzdělávání (ANEV). Jak je uvedeno na [webových stránkách publikace](#) [9], čtyřčlenný tým autorů měl za cíl vytvořit základní metodickou podporu pro pracovníky s mládeží, která v česko-slovenském prostředí dosud chyběla. Kromě publikace v elektronické verzi na výše uvedených stránkách najdete [hravý, interaktivní e-learning](#) [10] s vhodně zvolenými animačními prvky, které jsou pro uživatele velmi přitažlivé. Díky němu si můžete vyzkoušet nastavování vzdělávacích cílů, které jsou dle autorů v rámci neformálního vzdělávání těmi nejdůležitějšími. E-learning je spolu se *Slabikářem neformálního vzdělávání v práci s mládeží* výsledkem projektu strategického partnerství organizací [YouthWatch](#) [11] a [ANEV](#) [12] ve spolupráci s [Luducrafts](#) [13]. Projekt vznikl za finanční podpory programu Erasmus+ pro oblast mládeže a sportu.

Struktura publikace je velmi jasná, srozumitelná, sebejistá a pevně daná, což ovlivňuje celkový dojem. Chcete ji číst a listovat v ní. Ať už otevřete kteroukoli stranu, díky přehlednosti, čisté grafice a piktogramům se snadno zorientujete v kapitolách i jednotlivých informacích. Jazyková stránka je srozumitelná, není zahlcena terminologií, dokonce bych řekla, že jazyková komunikace je „spolupartnerská“ – když Slabikář čtete, nabýváte pocitu sounáležitosti, otevřené komunikace mezi čtenářem a autory, kteří mají stále na paměti cíl své práce – být metodickou podporou.

Z obsahu Slabikáře jasně vyplývá jeho celkový koncept. Najdete v něm část teoretickou, která objasňuje pojmy používané ve Slabikáři a která se tak stává nosným pilířem. Jednotlivé části se mnohdy opírají o odborníky v oblasti pedagogiky i vývojové psychologie. Teoretická část objasňuje rozdíl mezi učením a vzděláváním, vzděláváním formálním, informálním a neformálním. Následuje stručná historie neformálního vzdělávání a části, kde se teorie prolíná s praxí. Kapitoly se zaměřují na stavbu vzdělávacích aktivit (od situační analýzy přes stanovení záměru, cíle, výběr metod a technik až po reflexi a hodnocení), dynamiku ve skupině, komunikaci a rozvojovou zpětnou vazbu. Poslední kapitoly nabízejí malá zamyšlení nad kompetencemi pracovníka s mládeží i úvahu nad tím, jaká bude jeho role a jak jej připravit na budoucnost. V závěrečné části pak najdete Klíč ke cvičením, která jste si mohli v průběhu kapitol vyzkoušet (např. cvičení na propojování hemisfér). Díky těmto aktivizačním prvkům můžete lépe poznat sebe sama, své reakce a výsledky pak komparovat.

Nejen Slabikář jako celek, ale i jednotlivé kapitoly mají svou jasně danou strukturu. Vhodně je uvádějí citáty známých osobností (např. Charlieho Chaplina, Henryho Forda nebo Benjamina Franklina), které tematiku usazují a vedou k zamyšlení. Jsou to malé velké a často známé pravdy vsazené do nových kontextů dokládajících nadčasovost a platnost napříč dobou. Závěr kapitol patří zdrojům, kam lze nahlédnout a prohloubit si tak zájem o dané téma. Propojením jednotlivých částí publikace lze získat komplexní náhled na problematiku neformálního vzdělávání v práci s mládeží. Ocení ji všichni, kteří s mladými lidmi pracují, komunikují, setkávají se s nimi, pracovníky knihoven nevyjímaje. Slabikář se může stát inspirací, nahlédnutím do teorií, pomocnou rukou, kdykoli budete potřebovat podnět pro aktivitu, chuť experimentovat nebo budete-li chtít vnést do svých činností nový prvek.

Často lze zaslechnout, že to, co dnešní mládež trápí, řeší, jaké vzory přijímá, za našich dob nebylo. Nepodléhejme této schematičnosti. Mladí lidé jsou uvnitř stejní, mají stejné potřeby, přání, jen doba je jiná, mění se společnost a s ní i lidé. Nyní se musíme rychle vyrovnávat se změnami a patřičně na ně umět reagovat, přizpůsobovat se trendům a inovacím. Staňme se proto průvodci, rovnocennými partnery, učme se jeden od druhého, mějme oči i srdce otevřené. Jak je uvedeno na s. 80 publikace, „[s]nažme se poslouchat a slyšet – někdy se jenom snažíme potvrdit si vlastní teorii a tehdy ztrácíme možnost opravdu pochopit problémy a potřeby jiných lidí“.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/slabikar-neformalniho-vzdelavani-v-praci-s>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/slabikar-neformalniho-vzdelavani-v-praci-s>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hellebrantova-hana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/mladez>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/vzdelavani-v-knihovnach>
- [8] https://www.slabikarnfv.eu/slabikar_digital_cs.pdf
- [9] <https://www.slabikarnfv.eu/cs>
- [10] <https://www.slabikarnfv.eu/cs/e-learning>
- [11] <https://www.youthwatch.sk/>
- [12] <https://www.anev.cz/>
- [13] <https://luducrafts.com/>